

8. BORGGUHEAPMI JA SNUVSSEN

Man guhká leat beaivái dábálaččat suovvalanjas? Galle olles diimmu

Borgguhiigo oktage rávisolmmoš ruovttus go bajásšaddet? JUO II

Ásatgo, dahje leatgo ássan, ovttas beaiválaš borgguheaddjiiguin mannil go devdet 20 jagi? JUO IN

Leatgo borgguhan/borgguhatgo beaiválaččat? Juo, dál Juo, ovdal In

Jus borgguhat beaiválaččat dál, borgguhatgo: JUO IN
Sigarehtaid?
Sigáraid/sigarillos/biippu?
Geassanduhpáha/rullings?

Jus beaiválaččat leat borgguhan ovdal, man guhká lea dassá go heitet? Galle jagi

Jus borgguhat beaiválaččat dál, dahje leat borgguhan ovdal: Galle sigarehta borgguhat/borgguhit dábálaččat beaivái? Galle sigarehta

Man boaris ledjet go borgguhišgohtet beaiválaččat? Ahki

Galle jagi leat oktiibuot borgguhan beaiválaččat? Galle jagi

Leatgo snuvssen/snuvsetgo beaiválaččat? Juo, dál Juo, ovdal In

Jus snuvset/leat snuvssen, galle jagi leat oktiibuot snuvssen? Galle jagi

9. LÁŠMMOHALLAN JA RUMAŠLAŠ LIHKADEAPMI

Mo lea du rumašlaš lihkadeapmi astoáiggis leamaš manimus jagi? (Jurddaš gaskameari vahkus jahkái. Mátki bargui lohko astoáigin. Vástit goappašiid gažaldagaid)

	Diimmuid vahkkui:			
	li ovttage	Vuollet 1	1-2	3 dahje eanet
Gehppes lihkadeapmi (li bivastuvvo/šiedđaluvvo).....	☐	☐	☐	☐
Garra rumašlaš bargu (Bivastuvvo/šiedđaluvvo).....	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4

Almmut lihkadeami ja rumašlaš rahčamušaid du astoáiggis. Jus lea hui mánggalágan lihkadeamit omd. gaskal geasi ja dálvvi, de bija gaskameari. Gažaldat guoská dušše manimus jahkái. (Russe ruvtui mii buoremusat heive)

Logat, geahčat tv dahje eará jaskačohkká buđaldus? 1

Váccát, sihkelasttát dahje lihkadat earáláhkai ainjuo 4 diimmu vahkkui? (Loga maid vázzima dahje sihkelastima bargui, sotnabeaimátkkiid jna.)..... 2

Lášmmohalat, barggat losit bealdobarggu js.? (Merke ahte lihkadeapmi galgá leat ainjuo 4 diimmu vahkkui)..... 3

Hárjehalat garrasit dahje gilvvohalat jeavddalaččat ja mángii vahkkui?..... 4

10. OAHPPU JA BARGU

Galle jagi leat skuvllaid vázzán? (Bija buot jagiid go leat skuvllaid vázzán dahje studeren) Galle jagi

Mo loavttát bargus?
1 Hirbmat bures Bures
3 Heittogit Hirbmat heittogit

Oaivildatgo ahte orut massimin dálá barggut dahje sisaboadut lagamus 2 jagi? JUO IN

Oaččutgo ovttaga dáid doarjagiin? JUO IN
Buohcceruda.....
Barguimáhcahandoarjaga.....
Sosiálveahki/-doarjaga.....
Gaskaboddosašdoarjaga ovttaskas fuolaheaddjiide.....

11. DUŠŠE NISSONOLBMOT GALGET VÁSTIDIT DÁS RÁJES SKOVIS

Man boaris ledjet go vuosttas geardde ožžot mánnodávddaid? Ahki

Jus eai šat leat mánnodávddat, man boaris ledjet go dat nohke? Ahki

Leatgo dál áhpeheapme? JUO IN
Juo 1 In 2 Eahpesihkkar 3 Badjel sahkkoga 4

Galle máná leat riegádahtán? Galle máná

Jus leat máná riegádahtán, deavdde juohke máná riegádanjagi, ja galle mánu njamahit mannil riegádahttima?

(Jus it njamahan, čále 0) Galle mánu njamahan:

Máná:	Riegádanjahki:	njamahan:
1. máná.....	☐	☐
2. máná.....	☐	☐
3. máná.....	☐	☐
4. máná.....	☐	☐
5. máná.....	☐	☐

(Jus eanet mánát, čále sierra árkii)

Geavahatgo, dahje leatgo geavahan? (Russe oktii juohke linnjás)

	Dál	Ovdal, muhto	In
P-pilla/minipilla/p-cirrganasa.....	☐	☐	☐
Hormonspirála (ii dábálaš spirála).....	☐	☐	☐
Østrogena (tablehtaid dahje plastera).....	☐	☐	☐
Østrogena (vuoidasa dahje čuggestatpillaid).....	☐	☐	☐

Jus geavahat/leat geavahan reseptageatnegas østrogena: Man guhká leat dan geavahan? Galle jagi

Jus geavahat p-pilla, minipilla, p-cirrganasa, hormonspirála dahje østrogena: makkár mearkka geavahat?

Almmut:

T

Ále čále dáikko

T

**DEARVVASVUOĐA -
JA EALLINDILLE-
ISKKADEAPMI**

Bovdehus

T

1. DU DEARVVASVUOHTA

Mo lea du dearvvasvuohhta dál? (Russe dušše oktii)

Heittot Ii nu buorre Buorre Hirbmat buorre
1 2 3 4

Leago dus, dahje leago dus leamaš?

	JUO	II	Ahki vuosttas geardde
Astma	☐	☐	☐
Bistevaš bronkihtta/emfysema/KOLS	☐	☐	☐
Diabetes (sohkardávda)	☐	☐	☐
Fibromyalgia/bistevaš bávččassyndroma	☐	☐	☐
Psykalaš váttut maidda leat jearran veahki	☐	☐	☐
Váibmodohppehat (váibmohávvi)	☐	☐	☐
Angina pectoris (váibmogeasáhat)	☐	☐	☐
Vuoiŋŋasgáldnanvihki/vuoiŋŋasvardin	☐	☐	☐
Multippell sklerose (MS)	☐	☐	☐
Ulcerøs kolitt	☐	☐	☐

Bávččagastágo dahje unohastágo rattis go:

Goarknjut milliid, ráhpáid dahje váccát jođánit dulbohagas? JUO II

Sáhttágo ná bávččastit vaikke it lihkat?

2. DEAHKKE- JA DÁKTERIGGEGIVSSIT

Leatgo *manimus jagi* váivašuvvan bákčasiiguin ja/dahje stirdun dehkiiguin ja lađđasiiguin mii lea bistán *uhcimusat 3 mánu* oktilaččat?

JUO II

Leago dus goassige leamaš:

	JUO	II	Ahki manimus háve
Doddjon giehtalađas/giehtadieiggus?	☐	☐	☐
Doddjon noras?	☐	☐	☐

3. ČOAVJE- JA ČOALLEDÁVDAMEARKKAT

Leago dus leamaš čáhcečolohagat, čottaboalldáhat dahje raddeboalldáhat masá beaivválaččat uhcimusat vahku? JUO II

Leatgo dus goassige leamaš čoavjjiis bákčasat dahje várka mii lea bistán uhcimusat 2 vahku?

Jus juo, gokko čoavjjiis dovdojit bákčasat? (Russe oktii)

Bajit oasis Vuolit oasis Miehtá čoavjji

Dovdojitgo bákčasat dahje «várka» jámmat? (Russe oktii)

Bistá ain vahkuid Bistá ain mánuid Čađat

Giksašvatgo dávjá baggamiin, čoavješnjoarriin dahje hirbmat buoskkuhemiin? JUO IN

Leago du baika dábálaččat: (Russe oktii dahje moddii)

Dábálaš Njárbat Garas ja gágirlágan
 Vuohagaid garas ja njárbat Guohca

Baikkátgo soames áiggiid golmma dahje eanet geardde beaivái? JUO IN

Leatgo giksašuvvan čovjjiin/čoliiguin go mielkki jugat? JUO IN

Leago earáin bearrašis seamma dávdamearkkat?

Eatnis Áhčis Oappás/vieljas Mánáin li ovttagse

4. EARÁ GIVSSIT

Vulobealde lea listu iešguđet váttisvuodain. Leatgo *manimus vahku* dáin ovttage dovdan (otnáš ráđjai)?

(Russe juohke givssi buohhta)

	li giksa- šuvvan	Veahás giksa- šuvvan	Olu	Hirbmat olu
Fáhka ballu ákka haga	☐	☐	☐	☐
Dovdan balu dahje árgodaga	☐	☐	☐	☐
Skurvas dahje oaivejorran	☐	☐	☐	☐
Dovdan iežat čavgen dahje huššas	☐	☐	☐	☐
Álki iežat sivahallat	☐	☐	☐	☐
Oadđinváttisvuodat	☐	☐	☐	☐
Hurvas, lossamiella	☐	☐	☐	☐
Dovdan leat ávkemeahtun, unnán árvvus	☐	☐	☐	☐
Dovdan ahte visot lea lossat	☐	☐	☐	☐
Dovdan eahpedoaivvu boahhteáiggi ektui	☐	☐	☐	☐
Jurddašan loahpahit eallima	☐	☐	☐	☐

5. BEARRAŠIS DÁVDDAT

Leago ovttas dahje mángasis du váhnemiin dahje oappáin/vieljain leamaš váibmo-
dohppehat dahje angina pectoris? JUO II DIEDE

Russe daid fulkkiid buohhta geain lea dahje lea leamaš muh-
tun dáid dávdain ja almmut sin agi goas ožžo dávdaid.
(Jus eanet oappát/vieljat, čále su gii áramusat eallimis dan
oaččui)

	Eadni	Áhčči	Oabbá	Viellja	Máná	li oktage	Ahki vuosttas geardde
Váibmo- dohppehat ovdal 60-jagi agi	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Váibmo- dohppehat mañnil 60-jagi	☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐
Diabetes	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vuoiŋŋas- gáldnanvihki	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Astma	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Gassačoalle- borasdávda	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Čižžeborasdávda	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Mannerák- borasdávda	☐	☒	☐	☒	☐	☐	☐

Galle oappá/vielja leat dus?   Vielja   Oappá

6. DÁLKASIID GEAVAHEAPMI

Dáلكasiiguin oaivvildat dás apotehkas oston dáلكasiid.
Biebmolasáhusat ja vitamíinnat eai lohko dás mield.

Geavahatgo?

Dáلكasa alla varradeddui	.....	☐	☐	☐
Kolesterolgeahpedeaddji dáلكasa	.....	☐	☐	☐
Insuliinna	.....	☐	☐	☐
Tablehtaidd sohkar dávdii	.....	☐	☐	☐

Man dávjá leat mańimus 4 vahkus geavahan dáid dáلكasiid?
(Russe oktii juohke linnjás)

	In atnán mańimus 4 vahku	Hárvebut go juohke vahku	Juohke vahku, muhto in beaivvá- laččat	Beaivvá- laččat
⊥				
Bávčasvuogiheaddji reseptta haga	.....	☐	☐	☐
Bávčasvuogiheaddji resepttain	.....	☐	☐	☐
Oaddendáلكasiid	.....	☐	☐	☐
Ráfohandáلكasiid	.....	☐	☐	☐
Dáلكasiid hurvvi vuostá	.....	☐	☐	☐
Eará dáلكasiid resepttain	.....	☐	☐	☐
	1	2	3	4

Daid dáلكasiidda maid leat russen bajábeal guovtti čuoggás ja maid leat atnán mańimus 4 vahku:

Bija nama ja manne daid geavahat/leat geavahan (dávda dahje dávdamearka): (Russe dasa man guhká leat dáلكasa geavahan)

Dáلكasa nama:	Manne geavahan dáلكasa:	Man guhká?	
		Gitta 1 jagi	Jagi dahje guhkit
(Ovttá nama juohke linnjái)		☐	☐
		☐	☐
		☐	☐
		☐	☐
		☐	☐

Jus dás ii leat doarvái sadji, de sáhtát joatkit eará báhpárii, maid de bijat mield.

7. BORRAMUŠ JA JUHKAMUŠ

Man dávjá borat dáбáлаččat dáid borramušaid?

(Russe oktii juohke linnjás)

	Hárve/ in goassige	1-3 g. mánnoi	1-3 g. vahkkui	4-6 g. vahkkui	1-2 g. beaivái	3 g. dahje eanet beaivái
⊥						
Šattuid	.....	☐	☐	☐	☐	☐
Murjjiid	.....	☐	☐	☐	☐	☐
Vuosttá (buot slájaid)	.....	☐	☐	☐	☐	☐
Buđehiid	.....	☐	☐	☐	☐	☐
Vuššon ruotnasiid	.....	☐	☐	☐	☐	☐
Varas ruotnasiid/ saláhta	.....	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5	6

Makkár vuoa anát dávjimusat? (Russe oktii juohke linnjás)

	In geavat	Mejeri- vuoja	Garra margariinna	Dipma/geahppa margariinna	Oljiuid	Eará
Láibbi alde	.....	☐	☐	☐	☐	☐
Borramuš- ráhkadeamis	.....	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5	6

Geavahatgo dáid biebmolasáhusaid:

	Juo, beaivválaččat	Soames háve	In
Trána, tránatablehtaidd	.....	☐	☐
Guollevuodjatablehtaidd (omega 3)	.....	☐	☐
Vitamiidna/minerálasáhusaid	.....	☐	☐

Man olu jugat dáбáлаččat dáin: (Russe oktii juohke linnjás)

	Hárve/ in goassige	1-6 glása vahkkui	1 glása beaivái	2-3 glása beaivái	4 gl. dahje eanet beaivái
⊥					
Ollesmielkki, kefira, yoghurta	.....	☐	☐	☐	☐
Geahppamielkki, cultura geahppa yoghurta	.....	☐	☐	☐	☐
Skummamielkki (suvrra, čielga)	.....	☐	☐	☐	☐
Liigegeahppamielkki	.....	☐	☐	☐	☐
Šaddomáihlli	.....	☐	☐	☐	☐
Čázi	.....	☐	☐	☐	☐
Bruvssa/Cola sohkkariin	.....	☐	☐	☐	☐
Sohkkarhis bruvssa/Cola	.....	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5

Galle gohpa gáfe dahje deaja jugat beaivái?

(Russe 0 daid slájaid maid it juga beaiválaččat)

	Galle gohpa
Filtargáfe	..... ☐
Vuoššangáfe/deattagievnni	..... ☐
Eará gáfe	..... ☐
Deaja	..... ☐

Sullii man dávjá leat mańimus jagi juhkan alkohola?

(Geahppavuolla ja alkoholahis vuolla ii lohko)

In goassige juhkan alkohola	In juhkan mańimus jagi	Hui moatti háve mańimus jagi	Sullii oktii mánnoi
☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
2-3 geardde mánnoi	Su. oktii vahkkui	2-3 geardde vahkkui	4-7 geardde vahkkui
☐ 5	☐ 6	☐ 7	☐ 8

Sidjiide geat leat juhkan mańimus jagi:

**Go leat juhkan, galle glása dahje
drińkka leat dáбáлаččat juhkan?**

Galle

**Sullii gallii mańimus jagi leat juhkan
nu olu go uhciusat 5 glása dahje
drińkka jáńdoris?**

Gallii

Go jugat, jugatgo dalle dáбáлаččat? (Russe oktii dahje moddii)

☐ Vuola	☐ Viinni	☐ Buolliviinni
--------------------------------	---------------------------------	---------------------------------------